

SZERKESZTŐSÉG
és

KIADÓHIVATAL

hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Szives kérés és kérdés.

*Mely jólelkű család volna hajlandó egy elhalt
ref. lévita özvegyének négy éves egészséges árva
leányát örökbe fogadni?*

*Szives értesítések e lap Szerkesztőjéhez inté-
zendők, ki bővebb felvilágosítással szolgál.*

ÉRTESÍTÉS.

*A nagyenyedi Bethlen-kollégium Elöljárósága
egy-két ref. vallású árva fiúnak a gymnasiumban
való neveltetését készséggel eszközli mindaddig, míg
az árva érdemesnek mutatkozik a támogatásra;
azonban ha az illető a gimn. követelményeinek meg
nem felelne, a gyám az igazgatóság felszólítására
köteles a fiu újabb elhelyezéséről gondoskodni.*

Nagyenyed, 1902. július 15.

Fogarasi Béla,
gimn. igazgató.

Testi és lelki gondok.

Minden napnak meg van a maga terhe, azt tartja a közmondás. De az élet gondja talán egy időszakban sem nehezedik olyan nagy mértékben az emberi lélekre, mint most nyáron, az aratás idején. Édes hazánk, szép Magyarország, földmivelő-ország. A magyar nép földmives nép. Iparunk, kereskedelmünk nincs. A mindennapi kenyeret a föld adja szegénynek, gazdagnak egyaránt. De, milyen nagy munka, mekkora fáradság kell ahoz, míg a mindennapi

kenyér az asztalra felkerül. Sokszor el-elnezlek földmives testvérem a nyári nehéz munkában. Látom, mint csurog a verejték redős homlokodról, mint perzsel a nap égető heve, ott künn az Isten szabad ege alatt, míg a mindennapi kenyeret megszerzed. Látom, ha dördül az ég, cikáznak a villámok, mint borítja el nyílt arcodat az aggodalom nehéz fellege, mint remeg egész tested, hogy az Isten vajjon nem törte ketté a kenyérnek botját kezeid között.

Bizony, a magyar embernél egy jó aratás: egy esztendei boldogság. Egy rossz aratás, egy csapásos esztendő: legalább is két-három évi szegénység. Csuda-e hát, ha a testi gondok, a megélhetés nagy kérdése olyan nagy mértékben nehezdednek az emberi lélekre így aratás táján? Csuda-e, ha a szegény földmives ember aggódva számlálja a napokat, az órákat, hogy mezei veteményét learathassa és csűrbe takarhassa? Ha ő arat és csépel: nemcsak a a mindennapi kenyér van meg, hanem meg van az adóra való, a ruházatra való is. Jobban telik, hogy a gyermekek iskolába járjanak. Sőt eljő az idő, hogy jut arra is, hogy a biblia mellett egy-egy jó könyv, vagy ujság megforduljon.

Most valljuk meg őszintén és e vallomás ne essék zokon neked, földmives testvérem, hogy a te lelkedet jóformán csakis a testi gondok foglalják le. A magyar embernek meg van az a rossz szokása, hogy nem nagyon szeret a vallásos dolgokkal foglalkozni. Nem azt mondjuk, hogy vallástalan, istentagadó, korántsem az; hanem a vallásos dolgokat nem veszi elég komolyan. A lélekkel, annak nagy kérdéseivel, minők: a bűnbocsánat, az isteni kegyelem meg-

nyerése, a jövő-élet boldogsága, a Krisztus hű követése, az ő evangéliumának e földön diadalra juttatása stb. nem sokat foglalkozik. A magyar embernek egész valóját a lelki gondok nem érintik olyan mélyen, mint a mindennapi életnek apró-cseprő dolgai. Ugy tartja, mintha a valóság csak egy olyan szükséges rossz volna, a mely nélkül könnyen el is lehet az az ember. Vagy, a ki komolyan veszi, az ünneplő ruhának tekinti a vallást, melyet vasárnap felvesszünk s hétköznap eldobunk.

Igen nagy tévedés a lelket és annak szükségét kevesebbre becsülni, mint a testet. Sőt éppen ellenkezőleg kellene cselekedni. Azt kellene inkább ápolni, arról kellene jobban gondoskodni, a mi Istentől származott s így örök és hallhatatlan, nem pedig a testről, a mi porból vétetett és ismét porrá lesz.

A jó Isten megadta érnünk az aratásnak heteit. Arany kalásztól reng a róna és bércz. A mindennapi kenyér még a mezőn van. Megértem tehát, jó magyar népem, testi gondjaidnak okát. De, nem értem meg közönyösségedet, nembánomságodat. Nem értem meg: miért nem gondolsz a lélekkel is. Pedig biztosan merem állítani, hogy *a ki lelkével többet foglalkozik: annak kevesebb a testi gondja. A ki a lelkiében gazdag: az a testiekben sem szegény.* Semmiben nem szükkölködik. Ne legyetek azért szorgalmatosak, ezt mondván: Mit együnk, mit igyunk, mivel ruházkodjunk; hanem keressétek először az Istennak országát és annak igazságát s mindazok megadtnak nektek. (Máth. VI. 31—32.) *V. F.*

Petőti.*

Nagyküküllő sebes habja
Keskeny medrét ha elhagyja,
Végig zug a csatatéren:
Hol a költő harczott régen.

Emelkedő gyors futással
Gyűrűt hányó hullámzással,
Az egész tért körül járja
De a költőt nem találja.

Mere harczott, hol vezett el,
Hol van az a megszentelt hely?
A csatatér melyik pontja?
Senki, senki meg nem mondja.

Hiába is keressetek,
Nyugvó helyét nem lelitek. —
Nincsen egy nyom, nincsen egy jel
Mi mutatná, hol az a hely?

Hamis nyom a melyen jártok
A sirjára nem találtok. —
Nincsen itt ő földbe téve:
Élve rohant föl az égbe. —

Omló tűzben harczott érte,
S mikor bukni látta végre:
Estéből a szabadságot
Fölragadta, s égbe szállott.

Páll Károly.

* Halála évfordulójára, mely jul. 31-én van. Szerk.

TÁRCZA.

Hit, reménység, szeretet.

*Hiszek benned Istenem,
Mert tőled van életem.
Égen, földön mi van s él,
Lételedről mind beszél.*

*Reménységem is vetem
Csak tebenned Istenem,
Mert ha kétes a jövő,
Biztatás csak tőled jó.*

*Szeretlek én Istenem,
Mert te vagy a mindenem.
Életem és halálom,
Kezeidbe ajánlom.*

*„Hit, reménység, szeretet,
Boldogíthat engemet.
Ezt a hármat add nekem:
S mindent adtál Istenem!”*

Földes György.

A nagyralátás.

— Rajz. —

Irta: *G. Diószeghy Mór.*

Nemes Varga Péter uramról, mig az ő Böske leánya hajadonná nem cseperedett, nem igen sokat beszéltek a faluban. Azt ugyan tudta mindenki, hogy első nemzetségből való, mert a templomba is olyan festett, menyezetes székekben ült a familiája, a milyen csak a rangosabbnak van; azt is tudták, hogy Varga Péter nem eresztette szélnek, a mi az apjáról maradt, de még ragasztott is hozzá egy pár vékást a fordulóban; az sem volt ujság, hogy a Böskének, ha eladóvá lesz, nem kell neki czégér, mert világbeli módja is van, csak egyedüli ilyes féle jószágja az apjának, és szemre való cseléd.

De megváltozott a dolog, mihelyt a Böske eladóvá cseperedett. Ősz vége felé tartott az idő. Varga Péter uramnak ilyenkor már kevés dolga akadt az idő kinyílásáig. Az áldás mind bekerült már. Nem a javából való volt az esztendő, de azért nem volt üres a hombár, egy pár mangalicza is gömbölyödött a hizóban. Ezek felett tartott szemlét Varga Péter uram, a szarvas jószágának is lökött egy kis takarmányt és bement a házba pipára gyujtani és a bibliát olvasgatta vagy a kalendáriumot. Maris

A nőegyletekről.

(Folytatás.)

Első sorban az az igazság, hogy keresztyén munkát csak élő keresztyének végezhetnek, a kikben oly szeretet lakik, mely nem szavakban áll, hanem a mely erős és áldozatkész. E főigazságot alkalmazzuk most már arra, a mire ez alkalommal különösen felhívom a figyelmet t. i. a szegények gondozására. A szegénység a bűn következménye s mégis Isten engedelmeiből áll fenn, hogy a szeretet gyakorlására alkalmat adjon. Szegények mindég lesznek veletek — mondja a Megváltó. A szegény sokszor rossz is és vétkes, néha azonban tisztességes, a ki mások bűne folytán szenved, de mindkét esetben szeretetünk tárgya.

Csak a szeretet gyakorlásának módja különböz. A mily helytelen elzárkózni a szegényektől ép oly káros őket lelki állapotokra való tekintet nélkül segíyezni. A világias szegény gondozás helytelen. Sokan úgy fogják fel, hogy a szegénynek joga van az alamiznához, ezt megadják, aztán vége a szeretetnek. Az ilyen szegény gondozásnak, a mely a szegények lelkével nem törődik, következménye a dacz, a munkától való irtózás, a restség és hálátlanság. A restség pedig vétekre csábít s a világias szegény gondozás elnyomja az erkölcsi erőket, pedig azokat ébresztenünk kell.

A keresztyén szegény gondozás az egyetlen helyes. A cél az, hogy fölöslegessé tegyük

az alamizsnát. E cél azonban elérhetetlen, a szegények lelkének ujjaalakítása nélkül, a mit meg úgy érhetünk el, ha megismerkedünk a szegényekkel, foglalkozunk velök s mi keressük fel őket, nem ők minket. A szegény gondozás csak úgy vezet sikerre, ha az élő szeretet él bennünk. Nem akarok a gazdag áldásról szólni, mely az ilyen szegény gondozásból ránk tér vissza, csak azt emelem ki, hogy a krisztusi szeretet áldásosan hat a szegényre is. Oh! a szegény meglátja a büszkeséget is, a melylyel alamiznáddal meg akarsz szabadulni tőle; de a szeretet, is, a mely arra indit, hogy benne testvéredet lásd, a kiért a Megváltó elveszett. Az ilyen szeretet, nagyobb befolyást tud gyakorolni a szegényre, mint a hivatalos tekintély. Az ilyen szeretet érti meg a szegénység igazi okait is. Nem szórja a pénzt azonnal, de nem is fősvénykedik s nem mondja azt hidegen: „Dolgozál és ne koldulj.“ De nem is segíti elő a koldulást, hanem eltekintve az utazó szegény vándoroktól, a kiknek rögtön alamizsnát kell adni, inkább munkát szerez a szegénynek, vagy tehetősebb rokonait keresi fel, hogy azok segítsenek rajta. A munka felemeli a lelket s ha valaki dolgozni nem akar, ha módjában van, megérdemli az éhezést. Ostromoljuk azért a gazdagokat, hogy lehetőleg minden szegényt munkával lássanak el és szoktassuk a szegényeket idejekorán rendességre, tisztességre, mértékletességre és tevékenységre, szóval a evangelium által alakítsuk át a gazdagok és szegények gondolkozás módját, ez lesz az igazi szegény gon-

asszonynak beszédje akadt vele, fontos beszédje a Böske felől, a ki most éppen a kutra ment, nem kell azt neki hallani.

— Tudja-é gazduram, hogy a leányunk ma holnap eladó lesz?

— Ha lesz, lesz, neki is akad valaki.

— De én nem valakit akarok, hanem embert! Tudja!

— Hát embernek adjuk, a mi házukba nem jár, csak ember.

— Jó, jó, nem ért maga ahoz. Csak megnézzük, kinek adjuk egyetlen jószágunkat. Becses is, szemre való is.

— Annál inkább nem kell neki czégér.

— Nem a maga felfogásához való az öregem. A szemre való jószágot mutogatni kell, hogy minél többen lássák, minél többen látják, annál jobban kél el.

— Hát nézzék. Hát keljen! Nagyot fujt a pipájából és végig hevert a sut mellett a padládán.

De Maris asszonynak még mondani valója volt. Sietett vele.

— Tudja-é, hogy ebbe a régi rongyos kaliczkába nem jön bé valamire való ember. A szép madárnak szép kaliczka kell. Uj házat csinálunk tavaszon.

— Miből? Nem ingyen csinálják!

— Miből? Hát a miből más csinálja. Eladjuk a mi eladó, ha nem futja, veszünk a bankból. Nem halunk bele, ha más bele nem hal. Így szokták ezt a mai világban. Érti? Így szokták.

Böske hazajött a kutról, a gazda meg szótlánul kiment a házból. Bement az ólba, enni lökött a jószágnak, megsímogatta a Darut, oda szólt a Sugárnak. Egyetek, ki tudja kinél esztek esztendő mulva. Belebujt az asszonyba az ördög, pedig ha egyszer abba belebujt, sokáig nem ugrik ki belőle s mikor kiugrik, mindnyájunkat elvisz.

*

Varga Péternek rossz esztendeje volt. A buza vetéset mind elvitte a tavaszi fagy, majd mind elveszett. Tavaszi alá meg későn szántott, mert az igás jószág követ, meg porondot hordott az épülő házhoz. Későn ment minden mezei munkája, de silány is volt mtdene.

Őszire készen volt az új ház utolsó szegig, jól és hamar ment minden, mert parázs pénzen építették. Van ott elég, a honnan vették. Szép egy szállás volt, de tenger pénzt is elnyelt és ebben az évben — életében először — Varga Péter uram nem tudta kifizetni a porcziót. Se baj! Jobb termést ad az Isten jövőre. Varga Péter uram is megtette már a k o v á s z t, — mondogatták a falusiak.

dozás. Ez azonban nem megy másképp, minthogy a Megváltóhoz vezetjük őket, másképp az élvezetvágy tönkre teszi őket. Csak a Megváltó képes őket hallhatatlan lelkek értékéről meggyőzni. Szent lelkével a megszentelődés utain vezetni s ama magasabb életre, mely a szegénységet és gazdagot testvérré teszi, s a melyre elégséges erőt szegénynek és gazdagnak egyaránt a mennyei Atya ad.“

Azt elolvasva be kell lássa a legtöbb nőegyleti tag, mily kevés munkát végez, de főleg mily helytelen irányban. Csak *egyszer* kellene minden egyes tagnak a valódi nyomor felkeresnie, ott segínyt, de főleg lelkit nyújtani, megnyilva látná maga előtt egész nagy terét a szerencsés munkának, mely egyezést, áldást áraszt a lélekbe, melyből kiindul és abba, melybe hat.

A milyen jóleső érzés, ha embertársunkon segíthetünk, olyan világos melegséget áraszt e munka saját szivünkbe is, megvilágítva egész nagyságában a kegyelmet, melyet mi szerencsésebbek csak mások nélkülözéseivel összekasonlítva tudunk meglátni és fontossá, állandóbbá teszi azt a hálát, melyet azért az irgalmas Isten iránt éreznünk kell.

(Vége következik.)

Nagy dáridóval szentelték fel az új házat. Malacot öltek, meghívták az első embereket, de még az ispán urat is. El is ment. Mért ne ment volna, hisz úgy is unalmas élete volt. Egyedül volt urféle a papon kívül a faluban. Aztán tüzes vérű, fiatal ember is volt, a kire ráfért egy kis muri. No meg azok a falusi lányok olyan fiatalok, gömbölyűek, pirosak, jókedvűek, egy ölelésért nem jajgatnak mint a városi dámák, a kik csak úgy titokban szeretik az ilyesmit; na ezek eltűrik nyilvánosan is, ha a szivők diktálja. Szeretik az ilyet az olyan vérű ifjú urak is, mint az ispán ur. Jó kedve is volt neki. A Maris asszony szive is úgy járta a kopogást, mikor látta, hogy a Böskét, hogy megforgatja az ispán ur, néha jobban magához szoritja domboru kebelét s lehajol piros arcához. Mindig csak a Böskét, egyre csak őt. Nem csoda, ez volt a legszebb.

Elmult a házszenelés, jöttek a disznótorok, egyik a másik után, egyre folyt a heje-huja a Varga Péter uram új házában. Az ispán ur is mindig ott volt. Mulatott.

Megunta a sokat egyszer Varga Péter és azt kérdezte Maris asszonytól:

— Mikor lesz már vége?!

— Nem ért kelmed ahoz, ispánné lesz a leányom, most csinálom az utját. Így szokták ezt a mai világban. Érti? Így szokták.

Isten igéje.

Sajnálom a népet . . .

Monda nekik Jézus: Sajnálom a népet, mert immár harmadnapja, hogy velem vannak és nincsen mit egyenek. *Márk. VIII. 2—9.*

Milyen megragadó kép tárul elénk, ha a fenti szentírásbeli helyet és következő verseit olvassuk! Mit a zsolttíró mond: Mindeneknek szemei, Uram, tereád néznek és Te eledelt adsz nekik alkalmas időben: az történik itt meg a Jézus könyörülő szeretete által, ha e szakasznak szószerinti értelmét, vesszük. Milyen felséges épület: tetőzete a csillagos égboltozat; alatta virágos réteken, mint valami bársony puha szőnyegen ezernyi ember; terített asztala olyan gazdag, milyen halandó földi királyoknak nincs, négyezren esznek róla, s mégis több marad meg, mint a menyit felraktak volt. És a házi gazda milyen szívesen adja, s a vendégek milyen szívesen fogadják. Oh, csudálatos megszentelődése ez a mindennapi kenyérnek. És hogy egyszer, régen bár, ezen a szegény földön az Isten végetlen hatalma és jósága ilyen gazdagon elégitette ki a szenvedő emberiség testi szükségét: Már annak a tudata is úgy megvigasztal, olyan édes, boldogító reménységgel tölti el lelkünket.

Mégis, ezen a képen nem a Jézus csodatétele ragadja meg figyelmünket, hanem sokkal inkább az ő szavai: „*sajnálom a népet*“. Egy régi egyházi atya azt mondja, hogy az egész szentírásban Jézusnak e szavai egyike a legszebbeknek. E sza-

A faluban sokfelé lehetett már hallani, hogy Varga Péter veszni indult. Oda indult, el is vészett.

Rosz esztendőök jártak a földnépére, ha termett is valami, alig volt ára. Varga Péter uram már kinlódni is alig tudott. Kamatra is kevés volt a jövedelem, az idő is mindig fizetetlen maradt. Az aszszonyban még mindig benne volt az ördög, még mindig az ispán ur előtt egyengette az utat, de az ispán ur nem akart úgy járni rajta, a hogy Maris asszony szerette volna. Mulatott. Varga Péter nem győzte pénzel. A bank már nem adott, Iczig zsidó sem. Adtak már eleget. Most már visszakérték a mit adtak. Varga Péter csak rimázkodással fizetett, de nem hajfottak már reá. Megszólalt a d o b. Egy... kettő... Ki ad többet érte? Elvettek mindent, nem maradt semmi. Házat, földet, szőlőt. Nem maradt egyéb a testi ruhánál. Elment minden. Elment végül az ispán ur is. Eltették tisztartónak más uradalomba. Ki tudja milyen uri dáma körül csapja azóta levét.

Maris asszony sirt, sirt, sirt, meg jajgatott, meg átkozódott. Ha megunta, elől kezdte. Megunta Varga Péter is a sok nyavalygást és oda szólott az aszszonynak rideg, keserű hangon:

— Ne jajgass, ne átkozódj, magad vagy az oka, beléd bujt a nagyralátás ördöge s ide hozott. Megérdemled — türjed!

vakból két dolog kelti fel figyelmünket: az emberi nyomor és az isteni kegyelem. E földön, ha szét-nézünk: ezerféle alakjával találkozunk az emberi nyomoruságoknak. Sajnálom a népet: Jézusnak e szavaiban viszhangra találunk a mi testi nyomoruságaink, pedig ő azért jött, hogy lelkünket tartsa meg, *bűneinkből váltson meg*. De, ha könnyörülő szeretete csupán a földi élet nyomoruságaitól szabadítana is meg: ez is igen nagy áldás volna reánk nézve, mert egy életen át igen sok, nehéz szenvedést kell elhordoznunk saját erőnkön. Itt a szegénység, ott az árvaság, aztán a betegségek, melyek alatt az emberi szív majdnem megreped: minden lépés-nyomon meglephetnek bennünket. De, ime, az Istenember, kinek hatalma és szeretete végetlen, látta és látja a mi nyomoruságainkat.

Szive megindul a szenvedő látásán, az aggodó édes anyán, kinek nincs egy falat kenyere, mit beteg gyermekének nyújtson; a lázas betegen, ott elhagyva magános kunyhójában és azt mondja neki: sajnálalak tégedet.

Azonban, Jézus e szavakat nem a külső nyomoruságok látására mondja a sokaságnak. Azt a népet nem a könnyelműség, vagy a henyesség juttatta a bajba. Már három napja, hogy vele vannak s mégse panaszkodnak az éhség miatt, feledik a testi fájdalmat, az éhséget, a szomszúságot. Tűrnek, szenvednek, csak hogy hallhassák az Idvezítőnek egy-egy szavát. Mint a lázas beteg egy enyhítő csepp után: az ő lelkük is úgy sovárgott az üdvösségnek egy enyhítő cseppjéért, az isteni kegyelemért, mely megjelent a Krisztusban. Oh, ha ma is ilyen becses, ilyen drága volna az Idvezítőnek minden szava és úgy sovárogná utána a nép! De, nem teszi, pedig ma napság még nagyobb nyomoruság van e földön. Mert melyik rosszabb, ha valaki éber és nincs kenyere; vagy ha van ke-

nyere és nem tud enni? Ugy-e bár, ez utóbbi állapot rosszabb, mert ez betegség. A nép beteg, mert nem éhezi és nem szomjuhozza az isten igéjét, nem vágyakozik az isteni kegyelem után.

Oh, tekints a Krisztusra szenvedő, beteg, bűnös embertársam, mert az Istennek kegyelme ő benne van, te hozzád is megjelent. Nyomoruságaidat látva ma is résztvevően mondja neked: Sajnálalak tégedet. Tanács nélkül állasz: Tőle kérj tanácsot. Szomorú vagy: Nála keresd a vigasztalást. Gyenge vagy a hitben; hideg a szeretetben; szegény a remény-ségben: én nem tudok neked más vigasztalást mondani, fordulj a Krisztushoz, ő megszán, meggyógyít, ő az Istennek kegyelmét ingyen adja neked.

Németből a—z.

Dugonits Titus letassítja a törököt.

Hazai krónika.

1902. július 21.

Kossuth-emlékünnepek. Országszerte nagy mozgalom indult meg, hogy Kossuth Lajos 100-ik születés napját, szept. 19-ét, a nagy hazafihoz méltóképen ünnepeljék meg. A vármegyék, városok diszközgyűléseket tartanak s érdemeit jegyzőkönyvbe iktatják; Kossuth-szobrokra gyűjtést indítanak; Kossuth-fákat ültetnek. Ujabbán Nagy-Enyedvárosa buzgólkodik, hogy minél fényesebb ünnepélyt rendezzen. Csak rajta, a

szabadság és hazaszeretet lelke, a miért Kossuth apánk küzdött, hassa át minden ember szívét e hazában, mert csak az az igazi művelt nemzet, a mely nagyjait méltóképpen megbecsüli.

Az új országház. Az új országházban az építkező munkákat teljesen befejezték s most már csak a belső díszítésekkel vannak elfoglalva. A főrendiház és a képviselőház elnöksége részéről tett rendelkezésekhez képest most még néhány kisebb termet alakítanak át úgy, hogy október közepén a

diszítési és javítási munkálatokkal is teljesen elkészülnek. Október elsejére az épületnek a képviselőházhoz tartozó része készen lesz, a főrendiház azonban valószínűleg csak novemberben tarthatja üléseit az új országházban.

Bocskay-ünnepély. Az igaz magyarság fényes ünnepélyt rendezett Nyárad-Szeredán, a hol a székek Bocskay Istvánt Erdély fejedelmének kikiáltották. A magyar alkotmány és a protestáns vallásszabadságnak e nagy hősenek Nyárad-Szeredán ércszobrot akarnak állítani, a mely méltóképpen megörökítse e nemzeti fejedelem emlékét. Ez ércszobor javára rendezték a Bocskay-ünnepélyt is Nyárad-Szeredán s az ünnepély minden tekintetben a legsikerültebbnek mondható. Különösen kiemelkedő pontja volt *Király* Béla ref. lelkész hegedűjátéka, a kit fel akarnak kérni, hogy külföldön rendezzen koncerteket a Bocskay-szobor javára. Nagyon helyes irányu mozgalom, megérdemli, hogy minden magyar ember pártolja.

Debreczen az Egyesült-Államok elnökének.

Az a bizottság, mely az amerikai magyarok számára a Nemzeti szövetség által küldött zászlót viszi, egyuttal érdekes ajándékokkal kedveskedik Roosewelt elnöknek. A debreczeniek ugyanis tokaji borral megtöltött csikóbőrös kulacsot, csutorát és hasonló néprajzi dolgokat küldenek a különlegességgyűjtő elnök számára. A debreczeniek a hatvanas években Palmerston lordnak egy kivarrt szűrt ajándékoztak. A lord ugyanis közbenjárt Bécsben a magyar protestánsok érdekében. Palmerston mindig kegyelettel őrizte a hálás figyelem ajándékát.

Egyházi élet.

Katholikus egyetem Erdélyben. Gyulafehérvárt *Majláth* püspök elnöklete alatt a pápisták gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a Fogarassi féle 2 millió frtos alapítványból kath. egyetemet állítanak fel ottan. E célra a gyűjtést minél szélesebb körben megindítják. Károly püspök tehát csakugyan meg akarja valósítani álmait, hogy Erdélyt katholizálja, mert a felállítandó kath. egyetem is ennek a célnak szolgálatában állana. Megértjük-e mi ebből is az idők jelét? Látjuk-e azt a nagy aknamunkát, mely a magyarországi protestantizmus ellen foly? Legyünk résen, mert a pápismus hódítása halálos veszedelmet jelent nemcsak a protestantizmusra, hanem nemzeti ügyünkre, s az emberiség haladására nézve is. És ébredjen öntudatra egyházunk minden egyes tagja, mert a küzdelemben mindenkire szükségünk van.

Sok a tanítónő. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium valóságos ostromnak van kitéve azon okleveles tanítónők és óvónők részéről, a kik évek óta hiába folyamodnak állásért és azon szülők ré-

széről, a kik leányaikat valamely hazai preparandiába *ingyenes* helyre bejuttatni óhajtják. E téren a tultermelés oly nagy, hogy a miniszterium a folyamodóknak tizedrészét sem képes elhelyezni, minek következtében a reményeikben csalódott nők száma évről-évre ijesztő módon szaporodik. Szép, szép, ha a leányok tanulnak, mert tanulniok kell, de már azt még sem helyeseljük, hogy a leányok egy jó nagy része tanítónő „kisasszony“ akar lenni és maradni. A nők részére manapság, kétségkívül, sok megélhetési pálya van, de mi mindezeknél többrebecsüljük a családi élethivatást. Azonban, a hiba a szülőkben is megvan, és kifejlődik a kisasszonyokban is. Nagy igényeket nagy kényelmet kötnek a házassáéhoz, a melyet mindenik házasulandó fiatal ember nem tud kielégíteni. Így aztán nem is nőszül. Általában a magyar embert az utóbbi időben a fényüzési viszketeg gyötri és kergeti súlyos anyagi viszonyok közé. Aztán minden ember panaszkodik, hogy nem elég a fizetés nem lehet megélni. Pedig a baj valódi oka a fényüzésben. Jó lesz gondolkozni a felett, hogy a mit ide irtunk, mennyiben felel meg a valóságnak.

A kolostorok ellen. Németországban, Karlsruhe polgársága nagy népgyűlést rendezett, melyen tiltakoztak ama terv ellen, hogy Baden nagyhercegség területén több kolostort alapítsanak. A gyűlésen kifejtették, hogy Badenben eddig nem voltak szerzetesrendek. A katolikus nép nem kívánja a kolostorokat, ez csak a fanatikusok óhajta. Végül nagy lelkesedéssel elfogadtak egy határozati javaslatot, mely tiltakozik a kolostorok alapítása ellen.

Felhívás kegyes adakozásra. Dr. Kovács Ödön volt nagyenyedi teol. akadémiai tanár emlékére Mezőbánd nagyközség főterén „emlékoszlop“-ot szándékoznak emelni. Emléket, melynek felállításával lerójjuk egyfelől tartozó kegyeletünket községünk nagy fiának, a kiváló tudósának, a puritán jellemnek, a nemes léleknek emlékezte előtt; másfelől, hogy az szemeink előtt állván, minden időben tanítson a tudományok megbecsülésére s intsen az ő nemes tulajdonainak felöltözésére mindeneket. Nem országok sorsát irányította ő, de irányította sokaknak lelkét egy egészséges világnézet kialakulása felé. Nem a politikának porondján küzködött, de tusakodott a tudomány fegyverével az örök igazságért. Nem hadakat verő hős volt, de hős, ki csatákat állott a megcsontosodott rendszerek ellenében. S mint ilyen, mindenképpen méltó arra, hogy emlékét mi, kik között született, fölnevelkedett, a muló időnek morzsoló kezétől megoltalmazzuk s átadjuk utódainknak örökség gyanánt. Azzal a kére-

lemmel fordulunk tehát a dr. Kovács Ödön tisztelőihez, barátaihoz és tanítványaihoz, hogy minket e nemes szándékunkban megsegíteni s szives adományokat a mezőbándi ev. ref. egyház lelkesi hivatalához, f. évi augusztus hó tizenötödikéig elküldeni kegyeskedjenek. Az adományok annak idején nyilvánosan nyugtázva lesznek. Méző-Bádon, 1902. június havában. A „Dr. Kovács Ödön-émlék“ intézőbizottsága.

Aratáskor.

Mérföldekre huzodó rónaságon
Folyik a harc, az élet legszebb harca,
Hol a szívet nem döfi tör gyilokja,
S hol örömtűzben ég a küzdő arca.
Igy, így szép a magyar, az ég azúrja
Ha fürdik a verejték gyöngyeiben,
— Oh, ez az a teremő, örök érzés :
Mélységes és nagy hazaszerelem.

Most vagy te, én népem, erős, hatalmas,
Most csak ez ország nagy, versenyre kész,
Oh, mert a föld, az áldott, ősi, szent föld
Csak, amin nem ur az erő, a vész.
Amig magyar dal zeng kaszák nyomán,
Amig magyar arat a rónaságon,
Idegen pénz hiába csörren itt,
A nagy, erős, magyar haza nem álom.

Arass is, hát népem soká, soká,
E föld tied: tenvéreddel szerezted,
Becsüld minden porát, minden rögét,
Egy talpalatnyit se adj' idegennek.
E föld a lelked, őserőd, jövőd,
Ha másé lett, hatalmad elveszett,
De ha tied s rónáin te aratsz,
Nagy vagy, erős s örök az életed! . . .

Fuhász Sándor.

Világkrónika.

Az angol király — állapota már annyira javult, hogy a királyi palotából üdülés végett a Wight szigetére szállíthatták. A koronázási ünnepekből a nép részére igen sokat megtartottak. Majd, ha a király egészen felgyógyul, szűk körű ünnepély lefolyása mellett fogják megkoronázni.

Salisbury, angol miniszterelnök, ki háboru befejezését várta csupán, lemondott állásáról. Helyét Balfour Arthur foglalta el. Balfour nem csak mint politikus nevezetes személyiség Angliában, hanem mint theologus is. Ez előtt hét évvel egy könyvet irt: „A hit alapjai“ czimmel, melyben azt fejtegeti, hogy a vallásra nagy szüksége van az államnak. Azt mondja, ha az istentagadók elmé-

lete diadalra jutna, felfordulna a világ. Bizony ilyen világ nézlet mellett lehet csak nagy és hatalmas egy nemzet.

A muszka czár, igen nagy vendégszeretettel fogadta Viktor Emánuel olasz királyt és feleségét. A czári palotában fényes ünnepélyt rendeztek tiszteletükre. A harcmezőn 138 ezer katonát vezényelt el előtte. Megmutogatta ágyuit, a tengeren hadihajóit. Mintha csak mondta volna: Látod, mennyi katonám van! Aztán csak velem köss ki, mert majd megtanítlak. Nő, de erre aligha sor kerül. mert a két uralkodó is a békére üritettek poharat.

Velence olasz város közepén egy 98 méter magas torony emelkedett, mely régiségénél fogva is, igen nevezetes épület volt. Csak volt, mert a napokban 68 méter ledőlt belőle. Most az egészet újra kell építeni. Már eddig sok pénz gyűlt össze e célra. Hát a mi régiségeink megtartására, újra építésére gondol-e valaki?!

A Pelee vulkán, Martinique szigetén, mint onnan írják, harmadszor is kitört, de most nem okozott olyan nagy károkat.

A kolera. Khinában a kolera igen nagy mértékben szedi áldozatait. Egyik tartományban 3000, egy másikban 10 ezer ember halt meg kolerában.

300 ember pusztulása. Pennsylvániában Johnstowne mellett a cambriai szénbányában robbanás történt, a mely 300 embert temetett el.

Mai képünkhöz.

A kép, melyet lapunk olvasói jelen számunkban szemlélnék: a hazaszeretnek egy megragadó szép képe. 1526-ban Belgrád mellett ostromlá a török. A vár védője nagy Hunyadi János volt. Ekkor történt, hogy egy török ki akarta tüzni a török zászlót a vár falára. Ezt megpillantja Dugovics Titus és rögtön ott termett, hogy megakadályozza. Heves tusa folyt a két ellenfél között a zászló miatt. Végre Dugovics látva, hogy meg nem akadályozhatja a zászló kitűzését; egy mentő gondolata támadt: magával rántotta a törököt zászlóstul együtt a mélységbe. Szép és dicső dolog a hazáért meghalni.

V.

Apróságok.

Édes apám vár. Egy kis fiu egy meleg, forró napon a vasuti kocsiban szép csendesen ülve utazott mint egy 6 óra hosszáig. A nagy forróságban, tikkasztó hőségben minden utas olyan fáradtnak, bágyadtnak érezte és olyan türelmetlenül viselte magát, míg a kis fiu oly béketűréssel, csendesen vizsgálta az ablakon keresztül a tova tűnő földeket és falvakat. Egy idősebb nő anyai gyöngédséggel kérdezte: „Nem unalmas és nem kellemetlen ebben a forróságban az a hosszú utazás.“ A fiu feltekintve mosolyogva felelte: „Igen néni, egy kissé unalmas, de nem tesz semmit, mert édes apám vár engemet.“ Oh mily megnyugtató reánk nézve

is azon tudat, hogy e nyomasztó, fárasztó élet utunk végénél ott várakozik reánk a mi mennyei édes atyánk!

Meghalt-e az Isten? Egy édes anya meghalt gyermekét szomorúan siratta, de még is mintegy bele nyugodva mondotta: „Él az Isten! Idő múltán meghalt a szeretett férj is. A mint kétségbeesetten kesereg, egyetlen gyermeke azt kérde: „Meghalt-e az Isten?“ „Meghalt-e az Isten! mit akarsz mondani édes gyermekem?“ „Édes anyám! mikor a fivérem és a nővérem meghalt, azt mondottad: „Él az Isten“; most hogy édes apám halt meg, ott ülsz csendesen és csak sirsz, de az Istenről egy szót sem szólasz, azt hittem, hogy az Isten meghalt.“ „Nem édes gyermekem az Isten nem halt meg; és tégedet azért küldött most, hogy hitetlenségemért szemrehányást tégy.“

Mit mivel egy darabka papir. A „Vasárnapot“ e kedves kis lapot igen sokszor ingyen osztogatják ki a községekben a hiveknek. Egy alkalommal egy fiu a néki jutott példányt össze szaggatva a vízbe dobta. Azonban egy darabka ezek közül a felszinen mind ott keringett előtte és nem ment tovább. Felköltötte kíváncsiságát, kivette és azt a szót olvasta le róla: „Örökkévalóság.“ Annyira bevésődött lelkébe, hogy most egészen megváltozott. Nem az többé, a ki volt. Gondolkozunk csak mi is az örökkévalóságról!

Cs. Zs.

Vegyes hírek.

Az ital áldozata. Brassóban, az alsó-sétatér egyik vendéglőjében, Dénes Sándor munka nélküli czipész legény három sulyos szurást ejtett a főpinczéren, mert az nem akart neki italt adni. Ugy van az, a sok ital elveszi becsületét és aztán elveszi lelke üdvösségét. Ez elég nagy büntetése a jó Istennek.

A vihar pusztítása. Még öreg emberek is alig emlékeznek, hogy az időjárás olyan hirtelen változó lett volna, mint az idén. A rekkenő hőségéből egyszerre csapott át a hűvösre. Sok helyen nagy viharok is jártak. Különösen déli Magyarországon volt a mult héten rettentő vihar Ó-Becse környéken. Itt történt hogy Pecze Mihály gazda tanyáján dolgoztak a részesek, mikor jött a sötétfelhős vihar. Hamarosan fedél alá siettek mind a hatan és onnan nézték a duló fürgeteget. Az egyik munkás, Mező Mihály nevezetű 21 éves legény ki akart nézni az udvarra, de abban a pillanatban, amint kinyitotta a konyhaajtót, iszonyu fényesség sujtott le, a legény holtan esett össze, de a konyhában levő másik öt ember is a földre esett és elszédült. A villám Mezőnek egész testét megfeketítette és száját összeroncsolta. Alig ocsudtak fel az elájult emberek, már ott volt a másik szerencsétlenség. A villám felgyújtotta a közeli istállót és annak tetőzete le is égett teljesen.

A levelező-lap feltalálója meghalt. Bécsben dr. Herrmann Emánuel, miniszteri tanácsos, 63 éves korában meghalt. Kevesen fogják tudni, hogy az elhunyt egyik legpraktikusabb és legelterjedtebb találmánynak, a postai levelező-lapnak feltalálója volt.

Magyar cigány sikere Londonban. A koronázási ünnepélyre még májusban meghívott szabadkai

Pege Károly fővárosi cigányprimás bandája nagy sikereket arat. Még az angol király betegsége előtt, június hónap 4-én az indiai alkirály estélyén játszott, a hol jelen volt az angol trónörökös és a dán hercegnő is. A cigányok a Tell Vilmos operájának nyitányát játszották, a mi rendkívül feltűnt a vendégeknek. A dán hercegnő oda lépett a primáshoz és miután egyet-mást kérdezett tőle, felszólította, hogy játszszon csupán magyar népdalokat és magyar operákat. A cigányok erre általános tetszés mellett eljátszották a fejedelmi vendégek előtt „Lehullot a rezgő nyárfa aranyszínü levele“ és a „Csak egy kis lány van a világon“ című magyar népdalokat, miket többször meg kellett ismételnök. Rendkívüli tetszést keltett a Bánk-bán, Hunyady László nyitányának és egyes részeinek előadása is. A hangversenyt a Rákóczy-indulóval fejezték be. A fejedelmi vendégek gazdagon megjutalmazták a jeles cigánybandát.

Az új Messiás. Odvorce szlavoniai községben a parasztlakosság napok óta csodájára járt egy 19 éves fiúnak, a ki azt beszélte, hogy álmából felébresztette egy angyal és elvezette a bresini templomba, a hol egy érmet kapott ezzel a felirattal: Jézus utolsó vándorlása. A fiu anyja a pozsegai nagy templomban mutogatta a fiut, a kihez ettől fogva nagy tömegben zarándokolt a nép. Egyszerre eltűnt a fiu, de a nép, mint új Messiást, visszavárja. Aligha nem valami babonás historia lappang az új Messiás feltűnésében is, a mely valakinek jó jövődelmet fog hajtani, mert a hiszékeny babonás emberek jól szoktak fizetni.

Hó júliusban. A mult vasárnapra virradóra Brassó és Hosszufalu közt erősen havazott s a Predeal felé utazó vasuti közönségnek valóságos téli tájképben volt része.

Két ágyugolyó. Sepsi-Szent-György külvárosában, Semarján, utrendezés közben, árokásásnál, a Brassó felé vezető állami ut mentén két ágyugolyót találtak a napokban. A rozsdamarta, ripacsos vasgömbök a szabadságharcz idejéből valók. Sokan megállapíthatni vélik a napot is, mikor ezeket a golyókat az ágyuból kilőtték. 1849. július 23-án történt, hogy midőn Bem Moldva felé járt, Clam-Gallas osztrák tábornok Illyefalváról Sepsi-Szent-Györgyre ütött, hol váratlanul Gál Sándor székelyeire talált. A lángokban álló Semarja felett levő magaslatról rémes világítás mellett folytatták a székelyek a harcztot és éjjelre vissza is verték az ellenséget. E csata emlékének tartják most a talált két ágyugolyót, a minő több is van a községben. A sepsi-szent-györgyi államépítészeti hivatal a két ágyugolyót a székely nemzeti múzeumnak adta át megőrzés végett.

